

UIEN KOERIER

Geprimed zaad is korstvorming net voor

„Hier mogen we zeker niet over klagen; de uien staan er prima op“, zegt Leen Guiljam terwijl hij met zijn zakmes wat grond rondom een plantje los peutert. De akkerbouwer en loonwerker uit Sint Annaland (Zld.) bekijkt vooral hoe hard de bovenlaag is die na twee heftige regenbuien is ontstaan. „Eind april is hier in korte tijd ruim 45 millimeter gevallen, waardoor nogal wat grond is dichtgeslagen. Gelukkig kwamen deze uien net voor de korstvorming boven.“

Guiljam vertelt dat het perceel is ingezaaid met geprimed zaad. „Dat doen we dit jaar voor het eerst, met ongeveer zeven hectare.“ Naast het voordeel van een zeer snelle opkomst, hoopt hij ook te profiteren van een gelijkmatiger gewas, waardoor de onkruidbestrijding gemakkelijker zou moeten verlopen. De meerkosten van ruim €100 per hectare worden volgens de akkerbouwer gecompenseerd doordat de zaaidichtheid terug kan van 4 naar 3,5 eenheden per hectare.

'Maak meer gebruik van natuurlijke vijanden'

„Uientelers moeten stoppen met het gebruik van pyrethroiden en deze inwisselen voor selectieve middelen. Verder moeten ze veel meer gebruik maken van het enorme potentieel aan natuurlijke vijanden van de trips.“ Dat zegt Guido Sterk, directeur van IPM Impact en specialist op het gebied van geïntegreerde gewasbescherming. Hij pleit voor een uitgebalanceerd systeem van plaagbeheersing in plaats van volledige plaagbestrijding.

Kortschildkevers, roofmijten, gaasvliegen, roofwantsen... En dat ook nog eens met allerlei welluidende Latijnse namen... Wie met Guido Sterk praat krijgt een spervuur van 'nuttige beestjes' om z'n oren. „Ja, ik weet dat akkerbouwers niet gewend zijn om over nuttige insecten te praten“, zegt hij met een glimlach. „En dat terwijl ze zo'n belangrijke functie kunnen vervullen als plaagbestrijders in gewassen. Er is dus nog heel veel missiewerk te verrichten op dit vlak.“

Afgelopen winter heeft de uit België afkomstige Sterk meerdere lezingen in Nederland gegeven over het in praktijk brengen van geïntegreerde gewasbescherming. Daarbij maakt hij veelvuldig gebruik van kennis uit de fruitteelt en glastuinbouw, waar nuttige insecten al veel langer een belangrijke rol spelen bij de plaagbestrijding.

'Gebruik alleen selectieve middelen',
lees verder op pagina 2.

'Alles in het werk om tripsschade te voorkomen'

„Eigenlijk is trips in sluitkool ons allergrootste probleem, maar ook in de uien hebben we het afgelopen jaar alles uit de kast moeten halen om de schade enigszins te beperken.“ Dat zegt Richard Boelens, koolteler en akkerbouwer in Biddinghuizen. Samen met adviseur Michiel van de Vate van R. van Wesemael zoekt hij naar maatregelen om trips zo min mogelijk kans te geven om zich te ontwikkelen.

„Kijk, ik heb er nu al zeker zes bladeren afgehaald en nog steeds zie je schade van trips“, zegt Richard Boelens terwijl hij een witte kool langzaam aan het 'uitkleden' is. Hij wijst op de kenmerkende verkurkte wratjes die het blad een lelijk uiterlijk geven. „Om deze kool weer een beetje toonbaar te krijgen moet er heel wat blad afgeblazen worden. Dat is niet alleen extra werk, maar geeft ook een vervelend gevoel. Je wilt als teler mooie kolen van het land af halen en niet van dit soort exemplaren“, zo verwoordt hij zijn gevoel.

De laatste jaren is trips een echte plaag op het bedrijf. Niet alleen in de kool, maar ook in de uien. Boelens erkent dat zijn bouwplan met een kwart witte en rode kool en ook nog een flink aandeel uien van zichzelf al een flinke 'tripslokker' is. En ook de omgeving, met behoorlijk wat luwe plekken en waardplanten, waaronder groenbemesters en luzerne, lijkt gunstig voor de ontwikkeling van trips. „We zullen het ermee moeten doen“, zegt hij nuchter. „Kool is al jaren een belangrijk onderdeel van ons bouwplan; die wisselen we niet zomaar in voor een ander gewas. En ook de ligging van ons bedrijf is een gegeven waaraan we weinig veranderen. We zullen dus gewoon meer moeten doen om trips onder de duim te houden.“

'We hebben de kracht van natuurlijke vijanden onderschat',
lees verder op pagina 3.

Blijf op de hoogte van de actuele zaken.
Volg ons op Twitter, Facebook of Instagram: BayercropNL

'GEBRUIK ALLEEN SELECTIEVE MIDDELEN'

Het afgelopen jaar werd Sterk door Bayer gevraagd om de problemen met trips in uien nader te onderzoeken. Hij weet nog goed hoe enorm zwaar een aantal percelen in met name Flevoland waren aangetast. „Sommige delen waren compleet weggevaagd door trips; op andere stukken vonden we vele tientallen levende larven per plant. Dat was best even schrikken.”

Uit de ter plekke genomen grondmonsters bleek dat er vrijwel geen natuurlijke vijanden van de trips te vinden waren op deze percelen, zoals gaasvliegen, kortschildkevers en roofmijten. Volgens Sterk is dit in grote mate te wijten aan het jarenlange gebruik van pyrethroiden. „Pyrethroiden zorgen voor een dierlijke woestijn; alles wordt ermee dood gemaakt. En het duurt vaak jaren voordat het natuurlijk evenwicht tussen de insecten weer een beetje hersteld is. Wat mij betreft zouden boeren daarom acuut moeten stoppen met deze middelen.” Hij beseft dat veel boeren pyrethroiden als een relatief goedkoop 'redmiddel' zien tegen insectenplagen. „Zeker, pyrethroiden kosten nog geen tientje per hectare. Maar daar wil ik graag tegenover zetten dat het voor vele honderden euro's aan nuttige insecten en roofmijten doodt. Bovendien werken pyrethroiden door resistentievorming steeds minder goed. Het is dus kortetermijnpolitiek om deze middelen in te zetten; we moeten er echt vanaf.”

Alleen selectieve middelen

Sterk pleit ervoor om in plaats van een pyrethroïde alleen nog selectieve middelen - zoals Movento, Benevia® en Flipper - in te zetten, om zo de nuttige insecten zo veel mogelijk te sparen. „Ook deze middelen doden her en der nog wel een insect, maar ze zorgen voor een veel betere balans tussen het doden van trips en het sparen van nuttigen. En juist dat is nodig om plagen te kunnen beheersen.” Hij benadrukt hierbij het woord beheersen, want dat zal wat hem betreft één van de basisbegrippen van de toekomstige gewasbescherming worden. „Boeren zijn nog erg gewend om plagen volledig te willen bestrijden, maar dat is lang niet altijd nodig. Belangrijk is om onder een economische schade-drempel te blijven. Selectieve middelen kunnen daar een solide basis voor leggen, maar ook natuurlijke vijanden kunnen heel veel schadelijke insecten opruimen, als je ze tenminste de kans geeft.”

Heel veel vragen...

Om maximaal te kunnen profiteren van natuurlijke vijanden is de juiste mix aan (waard)planten nodig. Volgens Sterk is er met name in de akkerbouw nog veel onduidelijk over de effecten van teelten en planten op nuttige insecten. „Welke insecten zitten er precies in welke gewassen en welke effecten hebben die op trips? En wat doen bijvoorbeeld groenbemesters; zijn die gunstig of juist ongunstig voor de ontwikkeling van trips? Het zijn allemaal vragen waar we antwoord op moeten zien te krijgen.” Niettemin zijn er ook een aantal effecten die volgens de Belgische specialist al wel bewezen zijn. Zo bieden bermen en bloemenranden doorgaans een schuilplaats voor miljoenen nuttige insecten, maar tegelijkertijd ook voor miljarden schadelijke insecten. „Per saldo helpen bermen en bloemranden de trips dus juist in het zadel. Hou bermen en grasranden daarom kort en zet vooral geen bloemranden langs uienpercelen; die trekken de nuttige insecten eerder uit het perceel dan dat ze die erin brengen”, zegt hij. Ook waarschuwt hij voor het gewas luzerne; dit is namelijk een prima waardplant voor trips. „Overleg zo nodig met collega's die luzerne telen en hou zo veel mogelijk afstand met de uien.”

Siermaïs en aardbeien

Omgekeerd zijn er ook teelten en planten die juist een overmaat aan nuttige insecten herbergen. Zo vormen (sier)maïs en aardbeien een goed broedplaats voor de Oreus-roofwants en kortschildkevers; beide natuurlijke vijanden van de trips. „Een paar rijen maïs of aardbeien in de buurt van een perceel uien kan een groot effect hebben op de beheersing van trips”, weet Sterk. Ook gunstig zijn heesters en hagen, zoals zwarte els, haagbeuk, wilg en hazelaar. „Deze herbergen vele tienduizenden nuttigen, zo weten we vanuit de fruitteelt. Een paar van deze bomen of struiken rondom het erf kunnen net verschil maken tussen schade of geen schade in de uien.”

Verder is bekend dat teelten als graan (met name haver) en klaver veel nuttige insecten aantrekken en daarmee veel plaaginsecten kunnen bestrijden. „Een paar banen haver of klaver tussen de uien zou de ontwikkeling van roofwantsen flink stimuleren en daarmee kunnen bijdragen aan de bestrijding van trips.”

Guido Sterk is directeur van IPM Impact in Kuringen (Bel.). Zijn bedrijf voert praktijkproeven uit op het gebied van geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management/IPM) en helpt opdrachtgevers om IPM-strategieën en -hulpmiddelen zo goed mogelijk in de praktijk te implementeren.

Benevia is een geregistreerd handelsmerk van FMC Operational Netherlands B.V.

'Vroege bespuiting tegen trips heeft goed uitgepakt'

„In dit beschutte gebied kan het plotseling heel hard gaan met trips. We moeten er daarom vroeg bij zijn om ze onder de duim te kunnen houden”, zegt uienteler Ary van Nieuwenhuyzen uit Kruisland (N-Br.). Afgelopen jaar voerde hij al op 14 juni een eerste bespuiting met Movento. „Achteraf is dat een goede zet gebleken. Het gewas was toen nog vrij mals en heeft het middel daarom goed op kunnen nemen. Mede daardoor heb ik een prima gewas uien binnen kunnen halen.”

„Ja, ik heb er misschien iets meer oog voor dan collega's. Maar dat heeft vooral te maken met de ligging van mijn bedrijf. We zitten hier net achter de dijk met ook nog eens vrij veel begroeiing. Het is daardoor wat warmer en luwer dan verderop in de polder. Uit ervaring weet ik dat trips hier vaak als eerste de kop op steekt. Het is dus niet zo vreemd dat ik daar net iets alerter op ben dan anderen.” Ary van Nieuwenhuyzen houdt het graag een beetje bescheiden als het over zijn goede uien-oogst gaat. Waar collega's soms behoorlijk schade opliepen door trips, kwamen zijn uien vrijwel ongeschonden door de zomer.

„Wie afgelopen jaar vroeg gespoten heeft tegen trips, heeft daar zonder meer profijt van gehad”, weet ook adviseur Hanko Blok van CZAV. Volgens hem werd er in West-Brabant al heel vroeg in het seizoen trips gevonden, maar bleven de aantallen lang binnen de perken. „Veel telers hebben toen gewacht met een bespuiting. Maar toen werd het droog en blééf het droog. De tripspopulatie groeide explosief, terwijl de gewassen steeds meer afhardden, waardoor middelen steeds moeilijker opgenomen werden. Ook liepen er steeds meer generaties van poppen, larven en volwassenen door elkaar heen, waardoor bestrijding alsmäär lastiger werd. Deze combinatie van factoren heeft trips flink in de kaart gespeeld.”

Niet meer terug naar pyrethroïde

Voor de bestrijding van trips is Van Nieuwenhuyzen helemaal overgeschakeld op het selectieve middel Movento. Afgelopen seizoen

Ary van Nieuwenhuyzen (rechts) is akkerbouwer in Kruisland (N-Br.). Op 60 hectare lichte zavel verbouwt hij aardappelen, uien, suikerbieten, graszaad en winter tarwe. Hanko Blok is teeltbegeleider bij CZAV. Zijn werkgebied is West-Brabant.

paste hij het twee keer toe: op 14 juni en op 4 juli. Hoewel deze toepassing duurder is dan een pyrethroïde, wil hij zeker niet meer terug naar vroeger. „Met pyrethroiden vielen de resultaten eigenlijk altijd wat tegen. Met name bij een vroege bespuiting krijg je de trips bijna niet geraakt. Bovendien pak je met een pyrethroïde alleen de volwassen trips en enkele larven; er is geen werking op de eitjes en larven die diep in de schacht van de ui zitten. Je lost het tripsprobleem dus maar ten dele op.”

Nog een nadeel van pyrethroiden is dat het ook de natuurlijke vijanden van trips doodt. „Zoiets moeten we gewoon niet meer willen”, vindt de akkerbouwer. „Met Movento hebben we een middel voor de toekomst; met pyrethroiden gaan we terug in de tijd.” Adviseur Blok merkt dat steeds meer uientelers er zo over denken. „Sommigen moeten nog een

beetje wennen aan de preventieve inzet van Movento; die is namelijk essentieel voor een goede werking. Maar telers die zién dat het werkt, willen doorgaans niet meer terug naar een pyrethroïde.”

Hou het gewas in de groei

Van Nieuwenhuyzen benadrukt dat de groei van het gewas erg belangrijk is voor een geslaagde bespuiting tegen trips. „Eigenlijk begint dat al bij het zaaien: uien moeten vanaf de start meteen vlot weg kunnen groeien en daarna voortdurend in de groei blijven. Elke vorm van stress vertraagt het transport in de plant of zet het zelfs stil. Zodra je zo'n periode van stress - bijvoorbeeld door droogte - aan ziet komen, moet je je bedenken op welke manier je het gewas optimaal in de benen kunt houden. Spuiten in een gewas met stress heeft in mijn ogen amper zin.”

'WE WILLEN VOORAL DICHT BIJ DE BOER STAAN'

HOE STAAT HET MET DE KWALITEIT VAN DE OUDE OOGST? EN WAT ZIJN DE VERWACHTINGEN VOOR HET NIEUWE SEIZOEN? HOE GAAN JULLIE ALS VERWERKER OM MET MATIGE PARTIJEN? EN KOMT ER EEN TIJD DAT KWALITEIT ÉCHT WORDT BETAALD? **UIEN KOERIER** VROEG HET AAN REMKO WILMS, INKOOPCOÖRDINATOR BIJ WATERMAN ONIONS IN EMMELOORD.

Om te beginnen: hoe staat het met de kwaliteit van de oude oogst?

„Die is behoorlijk wisselend. Na de natte oogst hebben nogal wat telers flink gestookt om hun uien droog te krijgen. In die partijen zien we nu vrij veel kale uien. Maar er zijn ook partijen die prima uit de bewaring komen. Meestal zijn die redelijk op tijd gerooid en is er minder agressief gedroogd. Vaak zien we bij het afleveren uit de schuur al hoe de vlag erbij hangt; bij mindere partijen springen de vellen er al bij het laden af, terwijl dit bij betere partijen pas tijdens het afstaarten op ons bedrijf gebeurt.”

Vroeg gerooide percelen komen dus beter uit de bewaring?

„Ja, dat zien we dit jaar duidelijk. Door iets groener te rooien blijven er meer vellen over en kun je er - indien nodig - eentje extra af stoken. Eventuele gebreken in en rondom de schil - bijvoorbeeld door Fusarium - kun je dan bijvoorbeeld nog wegblazen, zonder dat er kale uien ontstaan.”

Wordt de boodschap van groener rooien opgepikt door de praktijk?

„Ja, we zien langzaam maar zeker een kentering. Telers nemen iets minder risico om de allerlaatste kilo's erbij te laten groeien. In de praktijk blijft er van die extra bruto kilo's netto meestal niets over, terwijl je wel inboet op kwaliteit.”

Maar toch... zolang kwaliteit niet (echt) betaald wordt, zijn alle extra kilo's welkom...

„Ja, het is waar: kwaliteit wordt in algemene zin onvoldoende betaald. De uienmarkt is vooral een 'hit and run-business' met een sterke

focus op omzet. We vullen wereldwijd alle hoeken en gaten met uien en als deze exportbestemmingen geen extra voorwaarden stellen aan de kwaliteit, dan is het gewoon: zoveel mogelijk draaien. Persoonlijk vind ik het dan ook best wrang dat de uien vorig jaar affand 10 cent opleverden en in mei zo ongeveer gratis uit de schuur konden worden gehaald. Zoiets stimuleert natuurlijk niet om je product maandenlang goed te verzorgen.

Hier tegenover staat echter dat partijen met een bovengemiddelde kwaliteit altijd een meerwaarde zullen hebben. Zo hebben we afgelopen winter een prachtige partij uien uit Groningen ontvangen. De betreffende teler had de uien mooi op tijd gerooid, zelfs nog voor de pootaardappel oogst. Dit soort juweeltjes worden op dagniveau altijd beduidend beter betaald dan de doorsnee-partijen.”

In hoeverre bemoeien jullie je als verwerker met de teelt op het land?

„Van oudsher stappen wij pas vanaf de oogst in en begeleiden we - indien gewenst - een partij tot aan het afleveren. Hiermee krijgen we redelijk zicht op de grofte en kwaliteit en kunnen we daar rekening mee houden bij de ontvangst en de afzet.

Bij de teelt van specials gaan we wat verder en bemoeien we ons wat nadrukkelijker met teelt, omdat we hiermee een specifieke markt bedienen. Zo hebben we bijvoorbeeld telers die langwerpige uien telen. Daarvoor is de kwaliteit van het zaaibed en de zaaidichtheid erg belangrijk. We kijken dan graag even mee naar het werk op het land.”

Op jullie site staan ook algemene teeltadviezen voor telers. Wat beogen jullie daarmee?

„De laatste jaren proberen we ook wat breder mee te kijken - en mee

Remko Wilms is inkoopcoördinator bij Waterman Onions B.V. in Emmeloord.

te sturen - vanaf het begin van de teelt. Zo zouden wij graag zien dat telers nog meer focussen op het telen van grove uien. Daarvoor adviseren we bijvoorbeeld om wat minder zaaizaad te gebruiken en meer te doen met mechanische onkruidbestrijding, omdat het gebruik van herbiciden de groei telkens weer wat afremt, met als gevolg minder grove uien en soms ook een latere oogst.

Ik zeg hier wel duidelijk bij dat dit vooral nog 'voorzichtig predikantenwerk' is, want we willen zeker geen adviesbedrijf voor de uienteelt worden. We willen vooral dicht bij de boer staan en het gezamenlijk belang proberen op te zoeken, zoals de focus op grove uien. Op dit moment leveren verpakte grove uien €6 tot €7 per 100 kilo meer op dan fijne. Het loont dus ook gewoon om hierop te sturen.”

'We willen niet de rol van teeltadviseur op ons nemen', lees verder op achterpagina.

VERVOLG VAN VOORPAGINA

'We hebben de kracht van natuurlijke vijanden onderschat'

De forse schade van afgelopen jaren heeft Boelens merkbaar 'op scherp gezet' voor het nieuwe seizoen. Tijdens een gesprek in de kantine komt een groot aantal maatregelen voorbij die de trips - mogelijk - kunnen bestrijden, of beter: beheersen. Een belangrijke sparringpartner hierbij is adviseur Michiel van de Vate, die ook een kop koffie meedrinkt. „Seizoen 2017 was misschien een heel vervelend tripsjaar, maar we hebben er ook veel van geleerd”, zegt hij gedreven. Een belangrijke eye-opener voor hem was de kracht van natuurlijke vijanden tegen trips. „Die hebben we jarenlang onderschat.” Boelens beaamt dit en voegt eraan toe dat een bezoek aan een biologisch telende collega ook zeker heeft bijgedragen aan zijn 'nieuwe kijk' op tripsbeheersing. „Deze collega had beduidend minder last van trips dan ik, terwijl ik er toch een stevig spuitschema op losliet. Dat geeft maar aan dat het in stand houden, of beter nog het stimuleren van natuurlijke vijanden wel degelijk effect heeft.”

Geen pyrethroïde meer

Om natuurlijke vijanden - zoals roofwantsen en gaasvliegen - meer hun werk te laten doen, is afgelopen seizoen voor het eerst niet meer met een pyrethroïde gespoten. Volgens Boelens is dit een prima zet geweest. „Ik had al langer mijn bedenkingen bij het gebruik van pyrethroïden. In de praktijk raak je met zo'n bespuiting maar een klein deel van de trips, maar spuit je tegelijk een heleboel natuurlijke vijanden dood. Bovendien vraag ik me af wat deze middelen voor effect hebben op het bodemleven; ik vind het dus niet erg dat we daarmee zijn gestopt.” In plaats daarvan zijn alleen de systemische en voor nuttigen insecten veilige middelen Movento en Tracer® ingezet, al was dat met de enorm hoge tripsdruk nog wel even nagels bijten... Van de Vate: „Omdat er al heel vroeg trips in de uien zat, was het lastig om het beste spuitmoment met Movento te bepalen. Bovendien waren de uien zo rond eind juni nog erg klein, dus dat nodigde ook niet echt uit om te spuiten. Uiteindelijk hebben we in de derde week van juni toch maar een baan rondom de percelen gespoten en twee weken daarna het hele perceel. Gelukkig hadden we hier toen net een paar buitjes, waardoor het middel goed heeft gewerkt. Daardoor hebben we de tripsdruk de rest van het seizoen redelijk beheersbaar kunnen houden.” „Eigenlijk hadden we de uienpercelen eind juni helemaal moeten spuiten met Movento. Waarschijnlijk hadden we de druk daardoor nog verder teruggebracht”, zegt Boelens, terugblikkend op het seizoen. Van de Vate beaamt dat en zegt: „Movento werkt systemisch en heeft een dag of drie, vier nodig voordat het werkt. Die tijd moet je ook rekenen, waardoor je in de praktijk eerder te laat dan te vroeg bent.”

Monitoren belangrijk

Voor dit seizoen is het plan om - naast een vroege inzet van Movento - ook de natuurlijke vijanden meer bij de beheersing van trips te betrekken. Zo wil Boelens onderzoeken welk effect een rand met Phacelia heeft. Deze

groenbemester zou zeer aantrekkelijk zijn voor roofwantsen en roofmijten - twee belangrijke natuurlijke vijanden van trips. Verder maait hij de bermen en grasranden op tijd kort om mogelijke tripshaarden te voorkomen. Ook het monitoren van de gewassen op trips blijft een belangrijke maatregel om de beestjes vroegtijdig te traceren. Zowel Boelens als Van de Vate steken daar veel tijd in. „De beste tijd om volwassen trips te vinden is 's morgens vroeg”, weet de adviseur, „dan hebben ze zich nog niet in de schacht verstopt.” Hij legt uit dat de volwassen beestjes er een beetje bruinig uitzien en de larven - in de schacht - een beetje gelig. „Maar je hebt wel een paar goede ogen of een leesbril nodig om de beestjes te kunnen zien; ze zijn namelijk minder dan een millimeter groot.” De eerste exemplaren zijn meestal te vinden in perceelranden en op warme, luwe plekken, bijvoorbeeld achter singels. „Die locaties houden we binnenkort dan ook minimaal wekelijks in de gaten”, zo besluit Van de Vate.

Richard Boelens (rechts) heeft samen met zijn vrouw Claudia een akkerbouw- en groente-teeltbedrijf in Biddinghuizen (Fl.). Op ruim 100 hectare telen ze sluitkool (wit & rood), uien, consumptie-aardappelen, suikerbieten, wintertarwe, peterselie, erwten en maïs. Michiel van de Vate is teeltadviseur bij R. van Wesemael B.V.

Tracer® is een geregistreerd handelsmerk van Dow AgroSciences

„In dit beschutte gebied kan het plotse-ling heel hard gaan met trips. We moeten er daarom vroeg bij zijn om ze onder de duim te kunnen houden.”

Ary van Nieuwenhuyzen, akkerbouwer in Kruisland.

„Boeren zijn gewend om plagen volledig te willen bestrijden, maar dat is lang niet altijd nodig. Belangrijk is om onder een economische schadedrempel te blijven.”

Guido Sterk, directeur van IPM Impact in Kuringen (Bel.).

„Eigenlijk is trips in sluitkool ons aller-grootste probleem, maar ook in de uien hebben we het afgelopen jaar alles uit de kast moeten halen om de schade enigszins te beperken.”

Richard Boelens, koolteler en akkerbouwer in Biddinghuizen.

„We merken dat telers graag niche-producten willen telen, zoals roze uien of sjalotten. Helaas is die markt maar klein en stort de prijs al bij een klein overschot in.”

Remko Wilms, inkoopcoördinator bij Waterman Onions in Emmeloord.

COLOFON

Concept en realisatie:

- Bayer CropScience SA-NV

Vormgeving en opmaak:

- Claudesign

Fotografie:

- Bayer CropScience SA-NV

Drukwerk:

- HH Global

Dit is een uitgave van:

Bayer CropScience SA-NV

Energieweg 1

P.O. Box 231

NL-3640 AE Mijdrecht

Onze gebruiksaanwijzingen, zowel mondeling als schriftelijk verstrekt, berusten op uitgebreide proefnemingen. Wij adviseren naar beste weten volgens kennis van zaken van dit ogenblik, echter zonder daarvoor aansprakelijkheid op ons te nemen, omdat opslag/bewaring en toepassing zich aan onze controle onttrekken. Beschrijvingen van een product, resp. gegevens over de eigenschappen daarvan betekenen niet, dat verantwoordelijkheid wordt gedragen bij eventuele schade. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Bayer Crop Science aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid over gepubliceerde uitspraken en/of meningen. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Bayer Crop Science SA-NV.

Adviesschema uien

JUN			JUL				AUG		
		1. BBCH 11	2. BBCH 13	3. BBCH 41	4. BBCH 42	5. BBCH 43	6. BBCH 44	7. BBCH 45	8. BBCH 46
Ziektebestrijding		mancozeb	mancozeb	Fandango 1,25 l/ha	mancozeb Luna Experience 0,5 l/ha	Fandango 1,25 l/ha	mancozeb Luna Experience 0,5 l/ha	Fandango 1,25 l/ha	mancozeb Middel
Trips		MOVENTO 1-2 x 0,5 l/ha				decis (0,3 l/ha)			
						FLIPPER (1%)			

- Luna Experience: maximaal 2 toepassingen altijd in combinatie met mancozeb
- Fandango: maximaal 4 toepassingen, waarvan 3 keer opvolgend. Vanaf bolvorming toepassen
- Movovento: Preventief toepassen. Goede groei noodzakelijk voor transport door de plant.

VERVOLG VAN PAGINA 3

'WE WILLEN NIET DE ROL VAN TEELTADVISEUR OP ONS NEMEN'

Hoe zit het met de ziekte- en plaagbestrijding, sturen jullie daar ook in?

„Zoals gezegd willen we niet de rol van teeltadviseur op ons nemen, maar proberen we wel de gevolgen van ziekten en plagen voor de afzet duidelijk te maken. In de oogst van 2017 zien we meer schade door Fusarium, bacterierot en trips dan in andere jaren en daar hebben we in de verwerking behoorlijk wat extra handwerk aan. Dat kost veel tijd en geld. Elk gesprek, advies of initiatief dat bijdraagt aan gezondere uien is winst voor alle partijen.”

Het woord duurzaamheid is nog niet gevallen; wat doen jullie daar aan als bedrijf?

„Twee jaar geleden hebben we samen met Profytodsd, Bayer, De Groot & Slot en vijf praktijkbedrijven het project 'Duurzaam uien telen' opgestart. Behalve dat we ervaring op willen doen met duurzaam uien telen, is het ook de bedoeling dat onze manier van werken opgepikt en gewaardeerd wordt door supermarktketens en daardoor ook wat extra geld oplevert voor alle deelnemers in de keten. Afgelopen jaar hebben we - ondanks het lastige teeltseizoen - gemerkt dat het goed mogelijk is om residu-arme uien te telen. Maar helaas is het nog niet gelukt om er een meerprijs uit te halen. Wél geven we met dit initiatief een duidelijk signaal mee af dat we duurzaam uien telen serieus nemen en dat wij er in principe klaar voor zijn.”

Uien worden hoofdzakelijk naar landen buiten Europa verscheept. Hechten zij waarde aan duurzaam geteelde uien?

„Nee, dat heeft daar geen prioriteit. Alles wat met duurzaamheid te maken heeft doen we voor de West-Europese retail. Bij ons is dit zo'n 300 tot 400 ton per week, grofweg tussen de 5 en 10 procent van de totale

omzet. Bij de meeste collega-verwerkers is dit percentage waarschijnlijk nog lager; daar gaat nog meer naar landen buiten Europa. Het is dus een beperkt marktsegment waar duurzaamheid een rol speelt, maar het is wel een toonaangevende. Nogmaals: je kunt het een hoop gedoe vinden, maar het is beter om erop voorbereid te zijn.”

Tot slot: welke trends en verschuivingen zien jullie als uienverwerker binnen de teelt?

„We merken dat steeds meer telers uit de bulk willen stappen en graag niche-producten willen telen, zoals roze uien of sjalotten. Helaas is die markt maar heel klein en stort de prijs al bij een klein overschot meteen in. Die mogelijkheden zijn dus maar heel beperkt. Verder merken we dat telers zich vaker bij ons melden om voor een specifieke markt te telen. Daarin zien we meer perspectieven, al blijft de 'gewone gele ui voor de wereldmarkt' voorlopig de kurk waarop wij rijden.”

